

AGROBIZNES, FAN VA TEXNOLOGIYALAR

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON
JURNALI

Агробизнес, наука и технологии

Agribusiness, science and technology

ISSN:
3060-5245

Toshkent-2026

Platform & workflow by
OJS / PKP

BOSH MUHARRIR

Oblomuradov Narzullo Naimovich – i.f.d. (DSc), professor.

Bosh muharrir o'rinbosarlari:

Islamov Soxib Yaxshibekovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Sultonov Kamoliddin Sadriddinovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Farmonov To'liqin Xayitmurodovich – i.f.d. (DSc), professor.

Muharrir:

Beglayev Uchqun Xurramovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent.

Tahrir hay'atining xalqaro a'zolari:

Kusainov Xalel Xaymullayevich – i.f.d. professor (Qozog'iston davlat texnologiya universiteti)

Vilija Aleknevičienė – i.f.d. professor (Universitet Vitovta Velikogo)

Gilbert Ludwig – professor, (Jamk University of Applied Sciences)

Bobojonov Ixtiyor Baxtiyorovich – i.f.d. professor (Germaniyaning Leybnits nomidagi Markaziy Osiyoda qishloq xo'jaligini rivojlantirish instituti (IAMO))

Daiva Makutenene – professor, (Vitautas Magnus universiteti, Litva)

Xaitboyeva Nargiza Alikulovna – i.f.d. dotsent (Tojikiston davlat huquq, biznes va siyosat universiteti)

Tahrir hay'ati:**08.00.00-Iqtisodiyot fanlari:**

Gulyamov Saidasror Saidaxmedovich – i.f.d. (DSc), professor;

Saidov Muxammad-Ali Xakimovich – i.f.d. (DSc), professor;

Rustamova Iroda Baxramjanovna – i.f.d. (DSc), professor;

Ochilov Ilhom Sayitqulovich – i.f.d. (DSc), professor;

Askarov Nazimjon Niyozovich – i.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Altinbek Yangibayevich – i.f.d. (DSc), professor;

Boltayev Abror Sayitmuradovich – i.f.d. (DSc), dotsent;

Abduvasikov Abduaziz Abdulazizovich – i.f.n. professor;

Mamadiyarov Dilshad Uralovich – i.f.n. dotsent;

Achilov Mashrab Ulug'bekovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Galimova Feryuza Rafikovna – i.f.n. dotsent;

Odilova Dilnozaxon Barnayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Yangiboyev Dilshod G'ulomovich – i.f.f.d. (PhD);

Saidova Dildora Nurmatovna – i.f.n. dotsent;

Dexkanova Nilufar Sagdullayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Roziqov Jahongir Mustaqim o'g'li – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Boltayev Nurali Shiramatovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Ibragimova Madina Ismoilovna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Javlijev Nuriddin Bektemir o'g'li – i.f.f.d. (PhD).

06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari:

Shokirov Alisher Djuraboyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Mardanov Husniddin Xolbozorovich – q.x.f.d. (DSc);

Abdiyev Fozil Rashidovich – q.x.f.d. (DSc);

Sattorov Maqsud Axtamovich – q.x.f.d. (DSc);

Yuldashov Nurbek Ergashovich – v.f.d. (DSc);

Xalmirzayev Dilmurad Kamilovich – q.x.f.d. (DSc), dotsent;

Namazov Ixtiyor Choriyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Xudayqulov Jonibek Bozarovich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Eshonqulov Jamoliddin Saporboy o'g'li – q.x.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Anvar Kodirullayevich – b.f.n., katta ilmiy xodim;

Atabayev Ma'ruf Maxmudovich – q.x.f.n. professor;

Safarov Asqar Asadullayevich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Mustafakulov Davron Mamatqulovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Kasimov Botir Sadriddinovich – q.x.f.f.d. (PhD);

Akramov Umidilla Ikramdjanovich – q.x.f.n. dotsent;

Elboboyev Abdug'ani Shuxrat o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Muxammadov Yo'ldoshbek Akmal o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Maxmudova Shaxnoza Abdufattaxovna – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Idrisov Xusanjon Abdujabborovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent.

MUASSIS

Toshkent davlat agrar
universiteti

ALOQA UCHUN MA'LUMOTLAR

Manzil: Toshkent viloyati, Qibray tumani, Universitet ko'chasi, 2-uy.

Jurnalning telegram manzili:

t.me/agrobiznes_elektronjurnal

E-mail: licht-1989@mail.ru

Jurnalning rasmiy sayti:

<https://www.agrobiznesjournal.uz>

Tel: +(998) 93 439 30 00

JURNALNING ILMIYLIGI:

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 30.11.2024-yildagi
№364/5-sonli qarori bilan
08.00.00-Iqtisodiyot fanlari
bo'yicha, 08.05.2025-yildagi
№370/5-sonli qarori bilan
06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari
bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy
ilmiy natijalarini chop etish
tavsiya etilgan milliy ilmiy
nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

Elektron nashr, 484-sahifa.
2026-yil, oktabr.

MUNDARIJA

IQTISODIYOT FANLARI

KONSTANTIN IVANOVICH KURPAYANIDI

Green energy transition in Central Asia: capacity growth, technological diversification and system constraints.....11

TURSUNKULOVA GULCHIROY BURXONOVNA

Meva-sabzavotchilik korxonalarida biologik aktivlarni hisobga olishni xalqaro standartlar asosida takomillashtirish.....24

MO'MINOV ABDUVALI AKBARALIEVICH, DJO'RAEV MUQIMJON YAQUBJONOVICH

Tritikale seleksiyasida molekulyar markerlardan foydalanishning iqtisodiy samaradorligi: QTL, SSR, SNP va KASP yondashuvlari asosida.....30

KARIMOV NURBEK DEXKANOVICH

Yeryong'oq yetishtirishda oqqanotga qarshi kimyoviy himoya tadbirlarining iqtisodiy samaradorligini baholash.....43

SAYIPOV BEGZOD RAHIMOVICH

Valyuta kursi tebranishlari indeksini hisoblash va baholash.....53

KARIMOV NURBEK DEXKANOVICH

Yeryong'oq ekinlarida o'rgimchak kanaga qarshi kimyoviy kurash choralarining iqtisodiy samaradorligini baholash.....63

SHOMURODOV TOHIR BOYMUROD O'G'LI

Oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda aholi daromadlarining o'rni haqidagi nazariy yondashuvlar.....73

МУСТАФОКУЛОВА ЗАРИФА

Сравнительный анализ лидерства в условиях кризиса и роль молодых лидеров в развитии.....80

BOZOROVA MUHABBAT TOXTAYEVNA

Korxonalarda davr xarajatlarining iqtisodiy mohiyati, mazmuni va tasnifi.....87

RAXIMJONOVA SHOHSANAM BAXODIROVNA

Davlat-xususiy sheriklik asosida ijtimoiy soha infratuzilmasini rivojlantirishda "Value for Money" (VfM) baholash mexanizmini takomillashtirish.....95

QURBANOVA OYDIN TO'LQIN QIZI

Ishlab chiqarish korxonalari raqobatbardoshligini baholashning integral ko'rsatkichini shakllantirish.....101

SADIKOVA SHOHIDA OBIDQUL QIZI

O'zbekistonda piyoz yetishtirishning iqtisodiy o'rni va samaradorligi.....108

XAKIMOV RASHID

Oziq-ovqat xavfsizligini mustahkamlashda sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalarning o'rni va samaradorligi.....119

TOJIMATOV IZZATBEK IKROMALI O'G'LI

Don mahsulotlari ishlab chiqarish korxonalarida intellektual marketing strategiyasini boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish.....133

SODIQOVA GAVHAR XAYRULLA QIZI

Xodimlarni boshqarishda raqamli texnologiyalardan foydalanish samaradorligi.....142

ERGASHEV ASADBЕК ULUG'BEK O'G'LI, TURSUNOV G'YOS SUNNAT O'G'LI

Meva-sabzavotlarni qayta ishlashda hosil bo'ladigan ikkilamchi resurslarni biotexnologik qayta ishlash va ulardan samarali foydalanish.....148

RASULOV XAMIDJON YAKUBOVICH

Raqamli texnologiyalar va CRM tizimlarining kichik biznesdagi o'rni.....155

BOZOROVA MUHABBAT TOXTAYEVNA

Korxonalarda davr xarajatlarini buxgalteriya hisobini tashkil etish va uning tahlili.....168

YULDASHOV ABDUMALIK ILXOMOVICH

Ekoturizmning hududiy iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini ekonometrik baholash.....185

YULDASHOV ABDUMALIK ILXOMOVICH

Ekoturizmning hududiy iqtisodiy rivojlanishdagi rolini baholashning nazariy-metodologik asoslari.....192

MUHAMMADIEV NAUFALBEK AZIZXON O'G'LI

Elektron tijoratda sun'iy intellektdan foydalanishning kichik biznes savdo hajmiga ta'siri.....202

АБДУЛЛАЕВ АКМАЛЖОН АБДУЖАЛИЛОВИЧ

Процедура нормирования частных показателей при оценке ресурсного потенциала аграрного сектора: сравнительный анализ методов и обоснование выбора.....210

XASANOVA RUXSORA RASULJON QIZI

O'zbekistonda elektron tijoratni rivojlantirishning hududiy xususiyatlari va iqtisodiy samaradorligini oshirish.....223

UMAROVA XUSNORA DILMUROD QIZI

Orolbo'yi mintaqasida xizmat ko'rsatish korxonalarini moslashuvchan (adaptiv) boshqarishning ma'lumotlarga asoslangan modelini takomillashtirish.....229

АБДУЛЛАЕВ АКМАЛЖОН АБДУЖАЛИЛОВИЧ, ХОЛБЕКОВ ЖУРЪАТ АБДИНАБИЕВИЧ

Теоретико-методологические основы оценки ресурсного потенциала аграрного сектора: концептуальный подход и методика интегральной оценки.....234

UMARALIYEV DIYORBЕК SHUKIRALI O'G'LI

Tomchilatib sug'orish texnologiyasini joriy etishning fermer xo'jaliklari xarajat va daromadlariga ta'siri: subsidiya samaradorligining iqtisodiy bahosi (2019–2025 yillar).....247

MIRAXMEDOVA KAMOLA

O'zbekistonda turizm korxonalarini strategik boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish.....254

RAVSHANOVA ORZIGUL INOYAT QIZI

O'zbekistonning xalqaro soliq tizimiga integratsiyasi: BEPS minimum standartlari va ularning milliy soliq siyosatidagi ahamiyati.....261

IRGASHEV ABBOS JUMANAZAROVICH

Anor yetishtirish va sotish qiymat zanjirida ishtirokchilarning daromadlari ulushini iqtisodiy baholash.....274

BAXADIR ADILCHAEV

Agroturizm qishloq iqtisodiyotini diversifikatsiya qilish va hududlarning barqaror rivojlanish vositasi sifatida.....283

XO'JAMOVA LATOFAT ASADULLAEVNA

Yashil iqtisodiyot sharoitida agrobiznesda innovatsion jarayonlarni boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari.....290

BOZOROV BOBUR HAQBERDIYEVICH

Qurilishni moliyalashtirish samaradorligiga narx omillarining ta'sirini ekonometrik baholash.....297

RAVSHANOVA ORZIGUL INOYAT QIZI

Chegaralararo soliq munosabatlari: muammolar va rivojlanish istiqbollari.....307

KILICHEV ALISHER AKRAMOVICH

O'zbekiston kimyo sanoati aksiyadorlik jamiyatlarida mavsumiylikning moliyaviy barqarorlikka ta'siri: panel tahlil (2018–2026-yillar).....322

IRGASHEV ABBOS JUMANAZAROVICH

Surxondaryo viloyatida anor ishlab chiqarish va sotish samaradorligini oshirish imkoniyatlari.....331

ЛЯМКИНА ВИКТОРИЯ АЛЕКСАНДРОВНА, НАБИЕВА АНОРГУЛ МУХАМЕТКАЗИЕВНА

Механизмы трансформации и управления предпринимательским университетом в условиях цифровой экономики.....338

YUSUFALIYEV OLIMJON ABDURAXMONOVICH

Aholi farovonligini oshirishda tadbirkorlik faoliyati samaradorligini baholash metodologiyasini takomillashtirish.....347

SAYITQULOV JAHONGIR ILHOMOVICH

Tijorat banklarida raqamli bank xizmatlarini takomillashtirish istiqbollari.....358

KILICHEV ALISHER AKRAMOVICH

Mavsumiy moliyaviy siklni identifikatsiyalash va moliyaviy barqarorlikning mavsumiy tuzatilgan ko'rsatkichlari (mineral o'g'itlar ishlab chiqaruvchi korxona misolida).....365

QODIROV ZOHIDJON ERALIEVICH

Suv resurslarini boshqarishning iqtisodiy mohiyati va tamoyillari.....373

ZAFAR QODIROV ABDIVAXOBVICH

Long-term asset valuation and accounting in Uzbekistan: a comparative analysis of national accounting standards.....381

SHAVQIDINOVA DILNAVOZ

AQSH va Yevropa ittifoqi mamlakatlari organik meva-sabzavotlar sertifikatlaridagi farqlar.....389

KUBAYEV DJASUR ABDUMUMINOVICH

Iqtisodiyotni raqamlashtirishda yer resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirish omillari.....395

IBODILLAYEV HABIBULLA ABDULLAYEVICH

Madaniy meros obyektlarida turizm tadbirkorligini rivojlantirish orqali aholi bandligini ta'minlash yo'llari.....401

SHAVQIDINOVA DILNAVOZ

IFOAM – organics international: organik standartlar, sertifikatlash, organik bozor va siyosat bo'yicha statistik tahlili.....407

MAYLIYEVA SADOQAT SAFAYOZOVNA

Mintaqada tadbirkorlik salohiyatidan samarali foydalanishning ustuvor yo'nalishlari (Xorazm viloyati misolida).....413

SHIRINOV UCHQUN ABDUXALILOVICH

MHXS talablari asosida tashqi segmentar hisobotni shakllantirish metodikasi..421

ABDINAZAROV XUSAN SHAYMANOVICH, NORQOBILOVA FERUZA ABDUXOMIDOVNA

Klasterlash va infratuzilma o'rtasidagi bog'liqlikni ekonometrik modellashtirish.....430

SA'DULLAYEVA SAYYORA NASILLO QIZI

Neft-gaz sanoati korxonalarida moddiy xarajatlarning kompleks tahlili.....439

ABDINAZAROV XUSAN SHAYMANOVICH, NORQOBILOVA FERUZA ABDUXOMIDOVNA

Klasterlashni rivojlantirishning tashkiliy mexanizmlari.....447

SATTAROV SHUXRAT XASANOVICH

O'zbekistonda xizmatlar sohasining rivojlanishi va diversifikatsiya tendensiyalari.....458

KAMALKARIEVA NILUFAR XALIKBEKOVNA

Qurilish materiallari korxonalarida yangi mahsulotlarni o'zlashtirish va sifatni oshirishning iqtisodiy samaradorligini baholash.....467

СЕЙТНАЗАРОВ БАХАДИР МУРАТБАЕВИЧ

Экономическая оценка устойчивого развития аграрного сектора в условиях дефицита водных ресурсов (на примере Республики Каракалпакстан)....475

TURDIYEV ULUG'BEK QAYUMOVICH

Sanoat o'sishining uzoq muddatli rivojlanish tendensiyalarini aniqlash.....484

UO'K: 330.43

SANOAT O'SISHINING UZOQ MUDDATLI RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI ANIQLASH

TURDIYEV ULUG'BEK QAYUMOVICH

Qarshi davlat universiteti mustaqil izlanuvchisi

E-mail: ulugbek.turdiyev07081981@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0005-0965-040X>

Annotatsiya. Mintaqa sanoatining barqaror rivojlanishi zamonaviy iqtisodiyotda murakkab, ko'p omilli va noaniqliklar bilan bog'liq jarayon hisoblanadi. Ushbu tadqiqotda sanoat rivojlanishini baholashda trend va ssenariy prognozlash metodlaridan foydalanishning ilmiy-amaliy jihatlari tahlil qilindi. Qashqadaryo viloyati sanoati misolida sanoat ko'rsatkichlarining tarixiy dinamikasi o'rganilib, chiziqli, eksponensial va kvadratik trend modellari yordamida rivojlanish tendensiyalari aniqlandi. Tadqiqot doirasida optimistik, bazaviy va pessimist ssenariylar shakllantirilib, sanoat rivojlanishining ehtimoliy trayektoriyalari baholandi. Olingan natijalar trend va ssenariy prognozlash metodlarining integratsiyalashgan qo'llanilishi sanoat siyosatini shakllantirishda ilmiy asoslangan, moslashuvchan va risklarni hisobga oluvchi qarorlar qabul qilish imkonini berishini ko'rsatdi.

Kalit so'zlar: sanoat rivojlanishi, trend prognozlash, ssenariy prognozlash, mintaqaviy iqtisodiyot, sanoat siyosati, Qashqadaryo viloyati, iqtisodiy prognoz.

Аннотация. Устойчивое развитие промышленности региона в современной экономике представляет собой сложный, многофакторный процесс, связанный с высокой степенью неопределённости. В данном исследовании проанализированы научно-практические аспекты применения методов трендового и сценарного прогнозирования при оценке промышленного развития. На примере промышленности Кашкадарьинской области изучена историческая динамика промышленных показателей, а с использованием линейных, экспоненциальных и квадратичных трендовых моделей выявлены основные тенденции развития. В рамках исследования сформированы оптимистический, базовый и пессимистический сценарии, а также оценены вероятные траектории промышленного развития. Полученные результаты свидетельствуют о том, что интегрированное применение методов трендового и сценарного прогнозирования позволяет формировать научно обоснованные, гибкие и учитывающие риски решения в сфере промышленной политики.

Ключевые слова: промышленное развитие, трендовое прогнозирование, сценарное прогнозирование, региональная экономика, промышленная политика, Кашкадарьинская область, экономическое прогнозирование.

Abstract. Sustainable industrial development of a region in the modern economy is a complex, multifactorial process characterized by a high degree of uncertainty. This study analyzes the scientific and practical aspects of applying trend and scenario forecasting methods to assess industrial development. Using the case of the Kashkadarya region, the historical dynamics of industrial indicators are examined, and development trends are identified through linear, exponential, and quadratic trend models. Within the framework of the study, optimistic, baseline, and pessimistic scenarios are constructed, and the probable trajectories of industrial development are evaluated. The results demonstrate that the integrated application of trend and scenario forecasting methods enables the formulation of scientifically grounded, flexible, and risk-sensitive decisions in industrial policy.

Keywords: industrial development, trend forecasting, scenario forecasting, regional economy, industrial policy, Kashkadarya region, economic forecasting.

KIRISH

Zamonaviy iqtisodiyotda sanoat rivojlanishi ko'p omilli, dinamik va noaniqliklar bilan to'yingan jarayon hisoblanadi. Investitsiya oqimlari, texnologik

o'zgarishlar, global bozor kon'yunkturasi va davlat sanoat siyosatidagi o'zgarishlar sanoat o'sishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli sanoat rivojlanishini faqatgina mavjud statistik holat asosida baholash yetarli emas, balki uning kelajakdagi ehtimoliy yo'nalishlarini aniqlash muhim ahamiyat kasb etadi. Trend va ssenariy prognozlash metodlari aynan shu ehtiyojdan kelib chiqib, sanoat rivojlanishining istiqbollari ilmiy asosda baholash imkonini beradi [4,9].

Trend va ssenariy prognozlash metodlarining mohiyati sanoat rivojlanishini vaqt va sharoit omillari bilan uzviy bog'liq holda tahlil qilishdan iborat. Trend prognozlash usuli sanoat ko'rsatkichlarining tarixiy dinamikasida shakllangan barqaror tendensiyalarni aniqlash va ularni kelajak davrga uzaytirishga asoslanadi. Ssenariy prognozlash esa sanoat rivojlanishining bir nechta muqobil yo'llarini modellashtirib, iqtisodiy siyosat, investitsiya va texnologik omillarning turli kombinatsiyalarini hisobga oladi. Ushbu metodlar sanoatni deterministik emas, balki ehtimollik va moslashuvchanlik asosida baholashga imkon yaratadi[5,1].

Mazkur metodlar asosida sanoat rivojlanishini baholash mazmunan quyidagi bosqichlarni qamrab oladi: birinchidan, sanoat ko'rsatkichlarining vaqt qatorlari tahlil qilinib, ularning umumiy tendensiyalari aniqlanadi; ikkinchidan, statistik moslik mezonlari yordamida eng maqbul trend modeli tanlanadi; uchinchidan, tashqi va ichki omillar ta'sirini hisobga olgan holda optimistik, bazaviy va pessimist ssenariylar shakllantiriladi; to'rtinchidan, har bir ssenariy bo'yicha sanoat o'sishining ehtimoliy trayektoriyalari baholanadi. Shu tariqa sanoat rivojlanishining nafaqat bitta, balki bir nechta ehtimoliy yo'nalishlari aniqlanadi [2, 3].

Trend va ssenariy prognozlash metodlarining ahamiyati shundaki, ular sanoat siyosatini shakllantirishda ilmiy asoslangan qarorlar qabul qilish imkonini beradi. Ushbu metodlar yordamida sanoat rivojlanishining qaysi bosqichda ekanligi, qaysi omillar o'sishni tezlashtirayotgani yoki sekinlashtirayotgani aniqlanadi. Ayniqsa, ssenariyli prognozlash sanoatning tashqi iqtisodiy shoklarga chidamliligini baholash, risklarni oldindan aniqlash va moslashuvchan sanoat siyosatini ishlab chiqishda muhim vosita hisoblanadi. Natijada, sanoat rivojlanishining barqarorligi va uzoq muddatli raqobatbardoshligi oshiriladi [7, 8].

Trend va ssenariy prognozlash metodlari asosida sanoat rivojlanishini baholashning asosiy maqsadi mintqa sanoatini barqaror va intensiv rivojlanish trayektoriyasiga yo'naltirishdan iborat. Ushbu metodlar orqali sanoatning kelajakdagi o'sish sur'atlarini aniqlash, muqobil rivojlanish ssenariylarini baholash hamda investitsiya, texnologik va institutsional siyosat choralari ilmiy asosda belgilash mumkin. Natijada, sanoat siyosati reaktiv emas, balki proaktiv va strategik xarakter kasb etadi.

Trend prognozlash usuli vaqt qatorlari asosida iqtisodiy ko'rsatkichlarning tarixiy dinamikasini tahlil qilish va aniqlangan tendensiyaning kelajak davrga ekstrapolyatsiya qilishga asoslanadi. Ushbu yondashuvda sanoat ishlab chiqarishi, investitsiya hajmi yoki sanoat ulushi kabi ko'rsatkichlarning vaqt

davomida o'zgarish qonuniyatlari matematik modellar (chiziqli, eksponensial, kvadratik) yordamida ifodalanadi. Trend prognozlash sanoat rivojlanishining umumiy yo'nalishini aniqlash, uzoq muddatli o'sish yoki pasayish tendensiyalarini baholash hamda statistik jihatdan eng mos modelni tanlash imkonini beradi [8].

Ssenariyli prognozlash usuli iqtisodiy rivojlanishning kelajak holatini bir nechta muqobil variantlar asosida baholashga qaratilgan bo'lib, unda tashqi va ichki omillarning turli kombinatsiyalari hisobga olinadi. Mazkur usulda odatda optimistik, bazaviy va pessimist ssenariylar shakllantiriladi hamda har bir ssenariyda sanoat o'sishining ehtimoliy trayektoriyasi aniqlanadi. Ssenariyli prognozlash sanoat rivojlanishining noaniqlik sharoitida qanday yo'nalishda kechishi mumkinligini oldindan baholash va risklarni hisobga olgan holda qarorlar qabul qilish imkonini beradi.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Mintaqaviy sanoat rivojlanishini baholash va prognozlash masalalari iqtisodiy adabiyotlarda keng yoritilgan. Klassik regional iqtisodiyot nazariyasida Glasson va Marshall mintaqaviy rivojlanishning asosiy determinantlari sifatida sanoat infratuzilmasi, investitsiya muhiti va hududiy siyosatni ajratib ko'rsatadi. Richardson mintaqaviy iqtisodiy o'sishni makoniy taqsimot va resurslar samaradorligi bilan bog'liq holda tahlil qilib, sanoat rivojlanishida dinamik yondashuv muhimligini asoslaydi. Zamonaviy tadqiqotlarda Henderson va Thisse shaharlar va sanoat klasterlarining hududiy iqtisodiyotdagi o'rnini chuqur tahlil qilgan bo'lib, sanoat rivojlanishining makoniy konsentratsiyasi o'sish sur'atlariga sezilarli ta'sir ko'rsatishini isbotlaydi. Capello mintaqaviy iqtisodiy samaradorlikni baholashda trend tahlili va indikatorlar tizimining ahamiyatini ta'kidlaydi. Barqaror rivojlanish konsepsiyasi doirasida Balisacan va Hill sanoat rivojlanishini ekologik va institutsional omillar bilan integratsiyalashgan holda ko'rib chiqadi. Sachs va hamkorlar esa barqaror rivojlanish maqsadlari (SDGs) kontekstida sanoat o'sishining uzoq muddatli barqarorligini baholash zarurligini asoslaydi. Empirik tadqiqotlarda trend va prognozlash metodlari keng qo'llaniladi. Arellano va Bond panel ma'lumotlar asosida dinamik modellarni taklif etib, sanoat bandligi va ishlab chiqarish o'sishini baholashda statistik aniqlikni oshirish imkonini yaratgan. Love va Zicchino esa VAR va ssenariyli yondashuv asosida investitsiya va sanoat faolligi o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni aniqlagan.

O'zbekiston olimlari tomonidan hududiy iqtisodiyot va sanoat rivojlanishi masalalari Xodjayev, Nurmuxamedov, Raximov va Alimov ishlarida chuqur o'rganilgan. Ushbu tadqiqotlarda hududiy siyosat, sanoat modernizatsiyasi va barqaror o'sish omillari nazariy hamda amaliy jihatdan asoslab berilgan. Shu bilan birga, mavjud adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, Qashqadaryo viloyati sanoatini trend va ssenariy prognozlash metodlarini integratsiyalashgan holda baholash masalasi yetarli darajada yoritilmagan. Mazkur tadqiqot aynan ushbu ilmiy bo'shliqni to'ldirishga qaratilgan [1].

MATERIALLAR VA METODLAR

Mazkur tadqiqotda Qashqadaryo viloyati sanoat rivojlanishini baholash va prognozlashda statistik, iqtisodiy-matematik va ssenariyli yondashuvlardan foydalanildi. Tadqiqotning empirik bazasini 2015–2025 yillar davomida viloyat sanoat ulushi va asosiy sanoat ko'rsatkichlari bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar tashkil etadi.

Birinchi bosqichda vaqt qatorlari tahlili asosida sanoat ko'rsatkichlarining tarixiy dinamikasi o'rganildi. Ushbu jarayonda chiziqli, eksponensial va kvadratik trend modellari qurilib, determinatsiya koeffitsienti (R^2), Fisher va Student mezonlari yordamida eng mos model tanlandi.

Ikkinchi bosqichda tanlangan trend modeli asosida sanoat rivojlanishining uzoq muddatli prognozi shakllantirildi. Uchinchi bosqichda esa ssenariyli prognozlash yondashuvi qo'llanilib, tashqi va ichki omillar ta'sirini hisobga olgan holda optimistik, bazaviy va pessimist ssenariylar ishlab chiqildi.

Tadqiqotda iqtisodiy tahlil, taqqoslash, grafik vizualizatsiya va mantiqiy umumlashtirish usullaridan ham keng foydalanildi. Trend va ssenariy prognozlash metodlarining kompleks qo'llanilishi sanoat rivojlanishini ehtimollik va moslashuvchanlik asosida baholash imkonini berdi.

Statistik yondashuv: O'tmish va bugunni anglash. Statistik yondashuv viloyat sanoatining real holatini raqamlar tilida ifodalaydi. Bu usul yordamida dinamika va tarkibiy o'zgarishlar o'rganiladi.

Dinamik qatorlar tahlili: Sanoat mahsulotlari hajmining yillar kesimidagi o'sish sur'atlarini aniqlash.

Tuzilmaviy tahlil: Yalpi hududiy mahsulotda (YHM) sanoatning ulushi, shuningdek, tog'-kon va qayta ishlash sanoati o'rtasidagi nisbatni ko'rish.

Klasterli tahlil: Viloyatning qaysi tumanlarida sanoat yuqori darajada jamlanganligini (masalan, Muborak, Sho'rtan hududlari) guruhlash.

Iqtisodiy-matematik yondashuv: Modellashtirish

Bu yondashuv sanoat ko'rsatkichlari o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash va kelajakdagi natijalarni hisoblash uchun ishlatiladi.

Regressiya modellari: Masalan, sanoat hajmi (Y) va unga ta'sir qiluvchi investitsiyalar (X_1), ishchi kuchi (X_2) o'rtasidagi bog'liqlikni quyidagi formula orqali ifodalash mumkin:

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \tau$$

Ishlab chiqarish funksiyalari (Kobb-Duglas): Resurslardan foydalanish samaradorligini baholash.

Korrelyatsiya: Tashqi investitsiyalar va mahalliy sanoat o'sishi o'rtasidagi bog'liqlik darajasini aniqlash.

Ssenariyli yondashuv: Kelajak variantlari: Bu usul prognozlashda "Agar . bo'lsa, nima bo'ladi?" degan savolga javob beradi. Qashqadaryo uchun odatda 3 ta ssenariy ishlab chiqiladi:

1-jadval

Trend asosida tuzilgan prognozlar ssenariyli yondashuv bilan boyitilib, sanoat rivojlanishining uchta ehtimoliy yo'nalishi

Ssenariy turi	Tavsifi
Pessimistik (Inersion)	Mavjud tendensiyalar o'zgarmaydi, tashqi investitsiyalar kam, o'sish sur'ati past (3-4%).
Baza (Realistik)	Hozirgi islohotlar davom etadi, gazni qayta ishlash va tekstil klasterlari barqaror rivojlanadi (6-8%).
Optimistik (Innovatsion)	Yuqori texnologiyalar joriy etiladi, eksport hajmi keskin oshadi va yangi konlar to'liq quvvatda ishga tushadi (10%+).

Trend asosida tuzilgan prognozlar ssenariyli yondashuv bilan boyitilib, sanoat rivojlanishining uchta ehtimoliy yo'nalishi aniqlangan.

Optimistik ssenariy texnologik modernizatsiya, investitsiya faolligi va sanoat klasterlarining jadal rivojlanishi sharoitida sanoat ulushining 2030-yilga kelib sezilarli o'sishini nazarda tutadi.

Bazaviy ssenariy amaldagi sanoat siyosati va o'rtacha investitsiya faolligi saqlanib qolgan sharoitda barqaror, ammo mo'tadil o'sish trayektoriyasini ifodalaydi.

Pessimistik ssenariy esa tashqi iqtisodiy shoklar va modernizatsiya sur'atlarining sustlashuvi sharoitida sanoat rivojlanishining sekinlashishini ko'rsatadi [10].

Quyidagi grafikdan kelib chiqadigan asosiy ilmiy xulosa shundan iboratki, trend prognozlash Qashqadaryo sanoatining umumiy rivojlanish yo'nalishini aniqlashga xizmat qilsa, ssenariyli prognozlash ushbu yo'nalish doirasida mumkin bo'lgan muqobil rivojlanish variantlarini baholash imkonini beradi. Shu tariqa, trend va ssenariy prognozlash metodlarining integratsiyalashgan qo'llanilishi mintaqa sanoat siyosatini shakllantirishda ilmiy asoslangan, moslashuvchan va risklarni hisobga oluvchi qarorlar qabul qilish uchun mustahkam analitik platforma yaratadi.

Qashqadaryo viloyati misolida trend va ssenariy prognozlash metodlarining uyg'un qo'llanilishi sanoat rivojlanishining nafaqat ehtimoliy o'sish trayektoriyasini, balki turli iqtisodiy sharoitlarda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muqobil yo'nalishlarini ham ilmiy asosda baholash imkonini beradi.

Grafikdagi ranglar orqali Qashqadaryo viloyati sanoat rivojlanishining real holati (ko'k), ehtimoliy ijobiy rivojlanish yo'li (to'q sariq), eng ehtimoliy barqaror yo'nalishi (yashil) va xavfli variant (qizil) aniq vizual ajratib ko'rsatilgan. Bu rangli farqlash trend va ssenariy prognozlash metodlarining mohiyatini ochib berib, sanoat siyosatini shakllantirishda qaysi yo'nalish ustuvor ekanini aniqlashga xizmat qiladi [11].

Sanoat o'sishining uzoq muddatli rivojlanish tendensiyalarini aniqlash va kelajakdagi holatini baholashda trend va prognozlash metodlari muhim iqtisodiy-statistik vosita hisoblanadi. Ushbu metodlar sanoat ko'rsatkichlarining vaqt bo'yicha o'zgarishida kuzatiladigan umumiy yo'nalishni tasodifiy tebranishlardan ajratib ko'rsatish, rivojlanish trayektoriyasini aniqlash va o'rta hamda uzoq

muddatli prognozlarni shakllantirish imkonini beradi. Chiziqli trend modeli sanoat o'sishining barqaror va bir maromda kechayotgan holatlarini ifodalasa, eksponensial trend intensiv va tezlashuvchi o'sish jarayonlariga xos bo'lgan rivojlanishni aks ettiradi. Kvadratik trend modeli esa sanoat rivojlanishidagi pasayish, burilish va tiklanish bosqichlarini aniqlashda ayniqsa samarali bo'lib, strukturaviy islohotlar va modernizatsiya jarayonlari kechayotgan mintaqalar uchun mos hisoblanadi. Qashqadaryo viloyati sanoati misolida trend tahlili hudud sanoatining egri chiziqli va transformatsiyalashuvchi xarakterga ega ekanini ko'rsatib, kvadratik trend modelining empirik va statistik jihatdan ustunligini asoslaydi. Trend tahlili natijalari asosida ARIMA va ARDL kabi zamonaviy prognozlash modellariga o'tish sanoat o'sishini nafaqat vaqt omili, balki investitsiya, samaradorlik va texnologik rivojlanish omillari bilan bog'liq holda chuqur baholash imkonini beradi. Shu tariqa, trend va prognozlash metodlari mintaqaviy sanoat siyosatini ilmiy asoslash, barqaror o'sish ssenariylarini ishlab chiqish va strategik qarorlar qabul qilishda muhim metodologik poydevor vazifasini bajaradi [12].

Ssenariylar bo'yicha ARDL tenglamalarini qo'llash mazmunan bir necha bosqichni o'z ichiga oladi. Avvalo, sanoat rivojlanishining asosiy omillari aniqlanadi va ularning vaqt qatorlari shakllantiriladi. Keyinchalik ushbu omillar asosida ARDL tenglama tuzilib, har bir ssenariy uchun omillar qiymati va o'zgarish sur'atlari moslashtiriladi. So'ngra ARDL modeli ECM shaklida qayta yozilib, sanoat tizimining uzoq muddatli muvozanatga qaytish tezligi baholanadi. Bu jarayon sanoat rivojlanishining muqobil trayektoriyalarini empirik jihatdan aniqlash imkonini beradi.

Ssenariyli ARDL tenglamalarining ahamiyati shundaki, ular sanoat rivojlanishining nafaqat o'rtacha, balki ekstremal holatlardagi xatti-harakatini ham aniqlashga imkon beradi. Mazkur yondashuv sanoat siyosatini shakllantirishda risklarni baholash, turli iqtisodiy sharoitlarda sanoat barqarorligini tahlil qilish va muqobil qarorlarning oqibatlarini oldindan ko'rish imkonini yaratadi. Ayniqsa, texnologik modernizatsiya va samaradorlik omillarining uzoq muddatli ta'sirini baholashda ssenariyli ARDL yondashuvi muhim analitik vosita hisoblanadi.

Ssenariylar bo'yicha ARDL tenglamalarining iqtisodiy-statistik ifodasini qo'llashdan ko'zlangan asosiy maqsad mintaqa sanoatini barqaror va intensiv rivojlanish trayektoriyasiga yo'naltirishdir. Ushbu yondashuv orqali sanoat rivojlanishining ehtimoliy ssenariylari aniqlanadi, har bir ssenariyda asosiy o'sish drayverlari baholanadi va sanoat siyosati choralarini ilmiy asosda differensiallashtirish imkoniyati yaratiladi. Natijada, sanoat siyosati proaktiv, moslashuvchan va uzoq muddatli barqarorlikka yo'naltirilgan xarakter kasb etadi. Ssenariylar bo'yicha ARDL tenglamalarining iqtisodiy-statistik ifodasi sanoat rivojlanishini turli ehtimoliy sharoitlarda baholash orqali ilmiy asoslangan, risklarga chidamli va moslashuvchan sanoat siyosatini shakllantirishga xizmat qiladi [13].

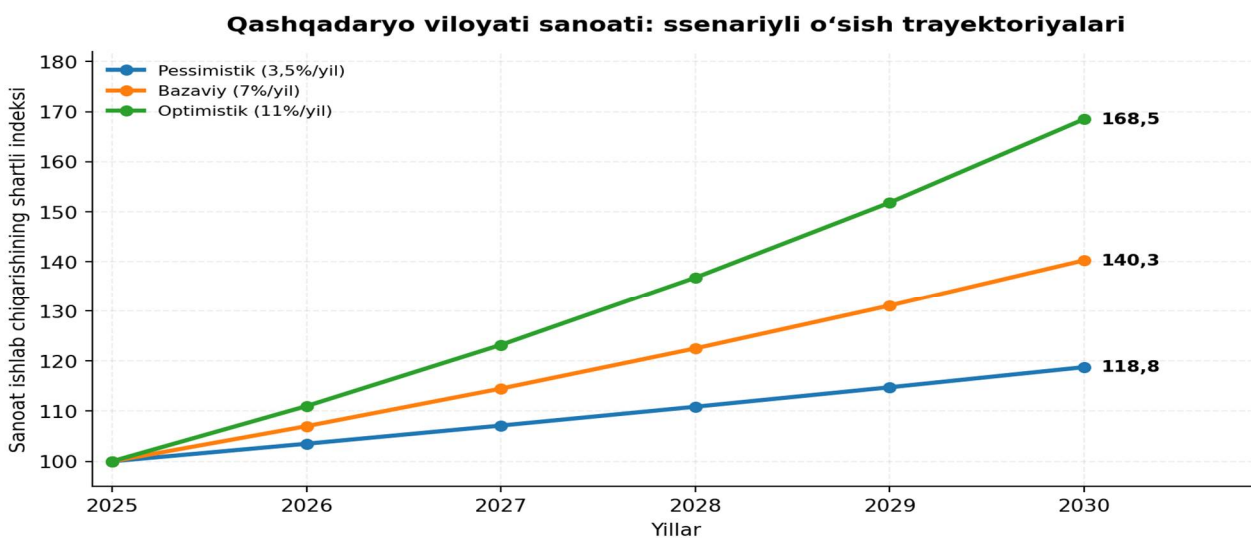
TAHLIL VA NATIJALAR

Tahlil natijalari Qashqadaryo viloyati sanoat rivojlanishi murakkab va notekis dinamik xarakterga ega ekanini ko'rsatdi. 2010–2015 yillarda sanoat ulushi nisbatan barqaror bo'lgan bo'lsa, 2019–2024 yillarda pasayish jarayoni kuzatilgan. 2025-yildan boshlab esa sanoat ulushida tiklanish tendensiyasi shakllangan.

Trend tahlili natijalariga ko'ra, chiziqli va eksponensial modellar sanoat rivojlanishidagi burilish nuqtalarini to'liq aks ettira olmagan. Kvadratik trend modeli esa pasayish, burilish va tiklanish bosqichlarini aniqlashda yuqori statistik moslikni namoyon etdi. Bu Qashqadaryo viloyati sanoatining transformatsiyalashuvchi xarakterga ega ekanini tasdiqlaydi.

Ssenariyli prognozlash natijalari sanoat rivojlanishining uchta ehtimoliy yo'nalishini ko'rsatdi. Optimistik ssenariyda investitsiya faolligining oshishi, texnologik modernizatsiya va sanoat klasterlarining rivojlanishi natijasida sanoat ulushining 2030-yilga kelib sezilarli o'sishi prognoz qilindi. Bazaviy ssenariy amaldagi sanoat siyosati saqlanib qolgan sharoitda barqaror, ammo mo'tadil o'sishni nazarda tutadi. Pessimist ssenariy esa tashqi iqtisodiy shoklar va investitsiya faolligining pasayishi sharoitida sanoat rivojlanishining sekinlashishini ko'rsatadi.

Natijalar trend prognozlash sanoat rivojlanishining umumiy yo'nalishini aniqlashga xizmat qilsa, ssenariyli yondashuv ushbu yo'nalish doirasida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muqobil variantlarni baholash imkonini berishini ko'rsatdi.

2025-yil = 100. Ssenariylar faraziy; rasmiy prognoz yoki kuzatilgan statistik qiymatlar emas.

1-rasm. Qashqadaryo viloyati sanoat ishlab chiqarishining 2025–2030-yillardagi shartli ssenariy trayektoriyalari (2025-yil = 100)

Mintaqaviy sanoat rivojlanishi ko'p omilli va noaniqliklar bilan tavsiflanadigan jarayon bo'lib, uning kelajakdagi trayektoriyasi tashqi iqtisodiy sharoitlar, investitsiya faolligi, texnologik modernizatsiya va davlat sanoat

siyosati bilan chambarchas bog'liqdir. Shu sababli sanoat rivojlanishini baholashda yagona deterministik modeldan foydalanish yetarli emas. Ssenariylar bo'yicha ARDL tenglamalarining iqtisodiy-statistik ifodasini qo'llash sanoat rivojlanishining turli ehtimoliy sharoitlarda qanday shakllanishini aniqlash imkonini berib, ilmiy tahlilning aniqligi va moslashuvchanligini oshiradi [14].

Ssenariyli ARDL yondashuvining mohiyati sanoat rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillarning qisqa va uzoq muddatli ta'sirini turli iqtisodiy sharoitlar kesimida baholashdan iborat. Ushbu yondashuvda ARDL modelining strukturasi saqlanib qoladi, biroq omillar dinamikasi optimistik, bazaviy va pessimist ssenariylarga mos ravishda farqlanadi. Natijada sanoat o'sishi tarkibiy, samaradorlik va texnologik omillar integratsiyasi asosida ehtimollik va moslashuvchanlik nuqtayi nazaridan tahlil qilinadi [15].

Trend natijalarining iqtisodiy talqini. Qashqadaryo viloyati sanoatida uzoq muddatli rivojlanish bir maromdagi o'sish bilangina cheklanmaydi: investitsiya hajmi, xomashyoni qayta ishlash darajasi, energiya ta'minoti, tashqi talab va texnologik yangilanish hisobiga o'sish sur'atlari turli davrlarda farqlanadi. Maqolada sanoat ulushining pasayish va tiklanish bosqichlari qayd etilgani chiziqli trendni yagona prognoz modeli sifatida qo'llash ehtiyotkorlikni talab qilishini ko'rsatadi. Kvadratik model burilish nuqtasini tasvirlashga mos kelishi mumkin, biroq uning chiziqli va eksponensial modellardan statistik ustunligi R^2 , RMSE yoki MAE va model diagnostikasi natijalari orqali miqdoriy taqqoslangandagina qat'iy xulosa qilinadi.

Ssenariylarni miqdoriy solishtirish. 1-rasmda bayon etilgan ssenariylardan kelib chiqib, 2025-yil darajasi 100 deb olingan sanoat ishlab chiqarishining shartli indeksi tasvirlangan. Agar yillik o'sish sur'ati pessimistik holatda 3,5%, bazaviy holatda 7,0%, optimistik holatda 11,0% darajasida besh yil davomida saqlansa, 2030-yilga kelib indeks mos ravishda 118,8; 140,3 va 168,5 ga yetadi. Binobarin, 2025-yilga nisbatan hisobiy o'sish 18,8%, 40,3% va 68,5% ni tashkil etadi. Bu qiymatlar metodni tushuntirish uchun bajarilgan ssenariy hisob-kitobi bo'lib, rasmiy sanoat hajmlari yoki ekonometrik baholangan prognozlar sifatida talqin etilmaydi.

XULOSA

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, trend va ssenariy prognozlash metodlarining integratsiyalashgan qo'llanilishi mintaqqa sanoat rivojlanishini baholashda yuqori ilmiy va amaliy ahamiyatga ega. Qashqadaryo viloyati misolida sanoat rivojlanishi egri chiziqli, bosqichma-bosqich transformatsiyalashuvchi jarayon ekanligi aniqlanib, kvadratik trend modelining ustunligi empirik jihatdan asoslandi.

Ssenariyli prognozlash sanoat siyosatini shakllantirishda noaniqlik va risklarni hisobga olish, tashqi iqtisodiy shoklarga moslashuvchan strategiyalar ishlab chiqish imkonini beradi. Ushbu metodlar asosida ishlab chiqilgan prognozlar sanoatni barqaror va uzoq muddatli raqobatbardosh rivojlanish trayektoriyasiga yo'naltirishda muhim analitik asos bo'lib xizmat qiladi.

Kelgusida tadqiqotni ARIMA, ARDL va VAR modellarini qo'llash orqali chuqurlashtirish, shuningdek, sanoat rivojlanishiga ta'sir etuvchi investitsiya va texnologik omillarni kvantitativ baholash mintaqaviy sanoat siyosatini yanada takomillashtirish imkonini beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Alimov R.A, Axmedov A.X. Mintaqaviy iqtisodiyot va uni boshqarish asoslari. - TDIU, 2016. - 314 b.
2. Balisacan A., Hill H. Barqaror iqtisodiy rivojlanish: resurslar, atrof-muhit va institutlar. - Routledge, 2003. - 448 b.
3. Glasson J., Marshall T. Mintaqaviy rivojlanish va rejalashtirish: O'quvchi . - Routledge, 2007. -368 b.
4. Henderson JV , Thisse J.-F. Mintaqaviy va shahar iqtisodiyoti qo'llanmasi 4 -jild : Shaharlar va geografiya. -Elsevier, 2004. -1076 b.
5. Nurmuxamedov BM Barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashda hududiy siyosatning o'rni. - Iqtisod-moliya, 2017. - 210 b.
6. Qayumovich TU Sanoat ishlab chiqarishni va prognozlashda ishlab chiqarishni va prognozlashda statistik, iqtisodiy-matematik va ssenariyli ishlab chiqarishlardan tiklash.// Shox Maqolalar kutubxonasi . - 2025. - T. 1. - № 2.
7. Qayumovich TU Trend va ssenariy prognozlash metodlari asosida sanoat qurilishni , na Obrazovanie i innovatsionnye idei v mire .- 2025. - T. 84. - № 1. -B. 124–134.
8. Raximov Sh.O'zbekiston iqtisodiy rayonlarida korxona ishlab chiqarishi . - Fan, 2021. - 276 b.
9. Richardson HW Mintaqaviy rivojlanish iqtisodiyoti . — Palgrave Macmillan ,1973. - 282 b.
10. Shou D., Galland D., Faludi A. - 2020. - 304 b. (Asar nomi vanashriyot ma'lumoti berilmagan.)
11. Turdiyev U. Mintaqaviy tizmati // Muhandislik va iqtisodiyot. – 202-T. 3-№ 12.
12. Turdiyev U. Mintaqaviy iqtisodiyotni barqaror rivojlantirishning nazariy va metodologik asoslari // Innovatsiya fanlari va texnologiyalari . - 2025. - T. 1. - № 12.
13. Turdiyev UQ. Integratsiyalashgan ekonometrik modellashtirish va iqtisodiy investitsion , transformatsiya o'zlashtirish tashkilotga ta'sirini amalga oshirish // Innovatsion texnologiya. - 2025. - T. 60. - № 4. - B. 144–150.
14. Turdiyev U., Qayumova N. Iqtisodiy-matematik va ssenariyilardan iqtisodiy sanoatni rivojlantirish va prognozlash // Muhandislik va iqtisodiyot . - 2026. - T. 4. - № 1.
15. XNX Hududiy iqtisodiyot: nazariya va amaliyot. - Fan va texnologiya, 2019. — 280 b.

Mas'ul muharrir: Beglayev Uchqun

Musahhih: Boltayev Nurali

Sahifalovchi va dizaynerlar: Normurodov Sarvar,
Sharipov Shoxruh

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul hisoblanadi. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqolalar, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: licht-1989@mail.ru

Jurnalning telegram manzili: t.me/agrobiznes_elektronjurnal

Telefon raqami: +998939018320, +998934393000

Jurnal rasmiy sayti: <https://www.agrobiznesjournal.uz>

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo'yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali 2023-yil 23-maydan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669225** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №083688